11e JAARGANG. № 195.

OOSTPOST
SOERABAYASCHE COURANT.

Prijs der Inteekening.

Voor Soerabaja. per jaar......... ƒ 18.—
„ Java en buitenbez. „ do.......... „ 20.—
„ Europa „ do.......... „ 25.—

De OOSTPOST verschijnt dagelijks, met uitzondering van den ZONDAG.

MAANDAG 17 AUGUSTUS 1863.

Prijs der Advertentiën.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel. Advertentiën met groote letters betalen dubbel. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Voor doorloopende annonces kunnen schikkingen worden getroffen.

Sluiting der Landmail-pakketten.

den 26sten Augustus 's namiddags ten 4 uur.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag den 22sten Augustus a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van Soerabaija eene

Uitbesteding

zal worden gehouden, van den overvoer van *Foenga* naar *Batavia*, van 9362 stuks HOUTWERKEN, waaronder 8000 SIERAPEN en naar *Onrust* van 130 stuks HOUTWERKEN.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA, 28 Julij 1863. Namens den Resident *De Secretaris.*

(3548) WEGENER.

De Hoofd Ingenieur chef der 4de Waterstaats afdeeling, maakt bekend dat op Zaturdag den 29sten Augustus 1863, des morgens om 9 ure ten zijnen kantore te Soerabaija, in het openbaar zal worden

UITBESTEED:

„Het daarstellen van 12 permanente „Zoutdepot Loodsen ieder voor 1000 „koijangs met houten Stijlen en Pannen „dak bij de Zoutpannen in de afdeeling „Grissee.

Volgens bestek en voorwaarden liggende ten gemelde kantore en ten kantore van den Assistent Resident van Grissee, ter inzage van belanghebbende.

De Hoofd Ingenieur voornoemd,

(3582) P. VAN BAAK.

Wordt bekend gemaakt, dat op Vrijdag den 4den September a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van *Soerabaija*, eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor den overvoer van 700 stuks BALKEN, van SAMARANG, naar CHERIBON.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op de Residentie kantoren te BATAVIA, SAMARANG en SOERABAYA.

SOERABAIJA, 6 *Augustus* 1863. Namens den Resident: *De Secretaris,*

[3607] WEGENER.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag den 5den September a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van *Soerabaija*, eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor den overvoer naar TJILATJAP van de ondervolgende HOUTWERKEN, als:

van BOENGA, 103 stuks en
van SAMARANG, 125 stuks.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen er inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA, 6 *Augustus* 1853. Namens den Resident: *De Secretaris,*

(3608) WEGENER.

Op Vrijdag den 18den September 1863, des voormiddags ten 10 ure, zullen in een der localen van het vendu-departement te BATAVIA in het openbaar worden verkocht:

400 picols Gouvernements KRUIDNAGELEN eerste soort.

De voorwaarden waarop deze verkoop zal plaats hebben, liggen voor belanghebbenden ter inzage op de residentie-kantoren en in de localen van de Handelsvereenigingen te BATAVIA, SAMARANG en SOERABAYA.

Batavia, 28 Julij 1863.

De Directie der Producten en Civiele magazijnen,

[3591] P. C. W. ANEMAET.

Wordt bekend gemaakt, dat op Zaturdag den 12den September a. s. des morgens ten 10 ure, ten bureele van den Resident van *Soerabaija*, eene

Uitbesteding

zal worden gehouden voor den overvoer van HOUTWERKEN van *Bantjar Ledok* (*Rembang*) naar *Batavia* en *Soerabaija*.

De voorwaarden dezer uitbesteding liggen ter inzage op gemeld bureau.

SOERABAYA, *den 7den Augustus* 1863. Namens den Resident: De Secretaris,

(3616) WEGENER.

Koffij veiling te Padang.

Met referte aan zijne in de *Javasche Couranten* van den 17, 21 en 24 Januarij 1863 No. 5, 6 en 7 geplaatste advertentie, maakt de Directeur der Producten en Civiele Magazijnen bekend, dat de derde KOFFIJ VEILING in dit jaar te **Padang** zal worden gehouden in den loop der maand September, den *eersten* of *tweeden* dag na aankomst aldaar van de stoompakketboot van **Batavia**

De voorwaarden van deze veiling zijn dezelfde als die waarop de laatste in Junij 1863, gehoudene veiling te **Padang** heeft plaats gehad en liggen voor gegadigden ter inzage op de bureaux van de Gouverneurs van **Sumatra's Westkust** en van **Celebes en onderhoorigheden** op de Residentie kantoren en in de lokalen der Handels Vereeniging te **Batavia, Samarang** en **Soerabaija.**

BATAVIA, *den 6den Augustus* 1863. *De Directeur voornoemd,*

(3650) P. C. W. ANEMAET.

ZITDAGEN

DER

SPAARBANK TE SOERABAYA

IN DE MAAND AUGUSTUS.

Dingsdag den 18 „ (3575)

Subcommissie van Onderwijs.

Schoolkommissarissen over de maand Augustus 1863.

de Heeren J. D. HALEWIJN en
„ „ Ds. A. A. Th. MOUNIER.

Jongens Weezen Inrigting.

Directeuren over de maand Augustus 1863.

De Heer J. L. VAN GENNEP en
„ „ D. A. J. B. DE GRAAF.

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van een *zoon* M. G. F. KESTING, geboren *Grothe*.

Soerabaija, 13 Augustus 1863. (3649)

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

A. W. C. F. LANS.
met
F. T. DE LA FOSSE.

SOERABAYA: *den* 12 *Augustus* 1863

Eenige kennisgave. (3647)

STERFGEVALLEN.

Heden overleed het *Dochtertje*, ons den 18den Junij ll. geschonken.

P. J. A. SPAAN.
J. W. F. SPAAN, LOBRY.

SIDHO ARDJO, *den* 10*den Augustus* 1863.

(3446) Eenige kennisgave.

VENDU-DEPARTEMENT

Publieke Vendutiën.

Op Dingsdag 18 Augustus 1863.

Bij den majoor der kavalerie F. M. KONING in het kavalerie Kampement alhier, van meubelaire goederen wegens vertrek en

In de kampong Baroe achter de pakhuizen van SECH AWAL, van 168 paarden van Bima aangebragt.

Op Woensdag 19 Augustus 1863.

Bij den heer D. D. VAN BOECKHOLTZ, in de chineesche Kamp, van diverse goederen van den heer J. KOOSE en

Van een huis en erf behoorende tot den boedel van wijlen den heer W. H. NASH.

Op Donderdag 20 Augustus 1863.

Bij de heeren BLIJENBURG & Co in de stad van diverse goederen.

Op Vrijdag 21 Augustus 1863.

In het Mode Magazijn in de heerenstraat, van restant modewaren en

Van den boedel van wijlen mevrouw de weduwe DU PREZ.

Op Zaturdag 22 augustus 1863.

Geene

(3636)

VENDUTIE

op Dingsdag den 18den dezer,

ten huize van den Majoor der Kavallerie

F. M. KONING,

TE

DINOIJO BARŒ

van eenen netten inboedel als:

nieuwe gepolitoerde STOELEN, BANKEN, TAFELS, KLEER- en EETKASTEN, EXTRA groote ronde TAFELS, KNAPEN, WIP- en LUIJERSTOELEN, ENG. HANG en TAFELLAMPEN;

VERDER:

Een VIS à VIS, tevens geschikt voor een ligten REISWAGEN.

BENEVENS:

Twee goedgedresseerde RIJPAARDEN: hoog 4 voet en 3 dm. (zijnde een SANDELHOUT en een MACASSAR) en eenige ZADELS met toebehooren.

(3632)

Paarden Vendutie

OP DINGSDAG 18 AUGUSTUS

achter de pakhuizen van SECH AWAL kampong Baroe van 168 stuks uitgezochte Bimaneesche PAARDEN, aangebragt van Bima per Ned. Ind. schip *Gouverneur Schaap*, gezagvoerder MOHAMETH.

(3644) B. VAN DER ZWAAN.

LELANG KOEDA

pada hari Selasa tangal 18 *boelan Agoostoos* nantie di Lelang di b'akang goedangnja SECH AWAL di kampong Baroe dari 168 bidji KOEDA Bima, njang soeda di pilieh di bawak dari Bima sama kapal *Gouverneur Schaap*, djoeragan MOHAMETH.

(3645) B. VAN DER ZWAAN.

VENDUTIE

Op Woensdag den 19*den Augustus a. s.*

in het Vendu Lokaal van

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

voor rekening van

M. KOOSE.

Van de ondervolgende goederen, als: Witte en gekleurde Japonnen, Jaconet, Barège, Borstlappen voor Hemden, Kousen, Sokken, witte en Zwarte Hoeden, netten, geldtrommels fraaije, porceleinen en glazen flacons, porceleinen en gebronsde Inktkokers, cristallen karaffen, Etagère voorwerpen, Confituurstellen met pleeten Presenteerbladen, Zuurzetjes, een pleeten Eijerzetje, Waaijers, Japansch verlakte Omberdoozen, Do. Likeurzetjes, Do. Thee kistjes, Do. Lepeldoosjes, lederen Cassettes, Neige kanten, Blonde, agrement, zijden knoopen, en garen, Zwarte zijden dassen, Zakdoeken, Strooken geborduurde Kraagjes, gekleurde Koord, Cigaren Kokers, Bedak, Koralen, zijden Handschoenen, stellen lepels en vorken, Saijet, begonnen borduurpatronen, Serviezen, Groene en Blaauwe Vinger-glazen, Bronzen garen opwinders, pijlglazen, Zeemlederen lappen, Europeesche potten en pannen, kleine Bloempotten, gehekelde hennip, tweede soort Rijst, 15 balen tabak, gebruikte goniezakken en maloeka -matten, meubelen, groote en kleine glazen legkasten enz (3638)

Op de Vendutie

van den 19*den Augustus a. s.*

zal voor rekening van de ERVEN van wijlen

W. H. NASH,

VERKOCHT WORDEN:

Een STEENEN met PANNEN gedekt HUIS gelegen achter het Protestantsche Weeshuis.

De verkoop zal ten 10 ure 's morgens plaats hebben.

(3652) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Op de Vendutie

van den 19*den Augustus a. s.*

ZAL NOG WORDEN VERKOCHT:

Eenige pas aangebragte DAMES HOEDEN en eenig GOUD en ZILVERWERK.

(3653) D. D. VAN BOECKHOLTZ

Op de VENDUTIE

van den 19*den Augustus a. s.*

ZAL NOG WORDEN VERKOCHT:

Een partij pas aangebragte BOMBAIJ-UIJEN in kleine kavelingen voor huisselijk gebruik.

(3655) D. D. VAN BOECKHOLTZ.

VENDUTIE

Op Vrijdag den 21*sten Augustus a. s.*

IN HET

Mode-Magazijn

IN DE HEERENSTRAAT

DOOR:

LE ROY & CO,

VAN

Restant MODEARTIKELEN als **zijden robes, mantilles, sorties de bal, coiffures, Bloemen** en **bouquetten, handschoenen, Kralen, heeren-** en

dames schoenen linten, dassen, knoopen en ruches, borduurwol, speelkaarten, begonnen handwerken en vele andere artikelen.

VOORTS:

MEUBILAIRE GOEDEREN waaronder een **boudoir-amoublement, schilderijen** waaronder fraaije stukken in olieverw, prachtig lichtgevende **moderateur hanglampen**, met groote ballons eene **pianino**, een buitengewoon groote **spiegel, Banken, Stoelen, Tafels, Kasten**, een **Buffet, ijzeren ledikanten, bagatelle tafels, eet- en theeservieseu** enz. enz.

BENEVENS

TOKO MEUBILAIR bestaande uit nette staande **tokokasten** met glasramen, **legkasten** waaronder van mahoniehout met **Spiegelglas, Rakken, Étalages**, enz. enz. (3641)

Op een nader te bepalen dag.

In de laatste helft van *AUGUSTUS*.

Zullen in het vendu lokaal.

VAN

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Ter sluiting van verschillende Facturen, diverse goederen verkocht werden voor rekening van de firma,

J. F. van Leeuwen & Co.

ALS:

Een groote partij restanten van **Lijnwaden**, voornamelijk **Battiks**.
Parfumerien.
Bordeaux wijn,
Puike Rhijn wijn,
Portwijn op Halve Flesschen.
Poppen, diverse soorten van **Knoopen**,
Tafelzuur, in kelders.
Een fraai Europeesch **Wagentuig**, met koper gemonteerd.
Wagen en Bendy Leidsels.
Een kist **Petten.**
Een „ **Gordijnfranjes.**
Een „ **Smalle Kanten.**
Een groote partij **Messen en Scharen.**
Een **Lithographische pers.**
Een vat **Koren Molens.**
Een ... **Timmermansgereedschap, Hengels, Hang-Kast deur-kist- en Grendel-Sloten.**
Kistjes **Timmermansgereedschap.**
250 Blikken **Menage Ketels.**
Een kist roode **Buikbanden.**
Een partij manilla **Touwwerk.**
Een „ **Kinderkousen.**
35 dozen **ajet of Borduurwol** en verschillende kleuren.
Eenige stukken **Moirée Antique** in diverse kleuren.
4 kisten **Salon Lucifers.**
Een kist **Ballons voor Moderateur-Lampen.**
Een factuurtje **Pendules, Vazen**, en **Porceleinen Garnituren** (Genre Sèvres.)
Een **Naai Machine.** enz.
NB. Alles daags te voren te zien. [3639]

HET STOOMSCHIP
Koningin der Nederlanden

Kapt. LEWIS.

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG op Zaturdag den 22sten a. s.

Adres bij
(3656) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN

VOOR PASSAGIERS
NAAR
Nederland

wordt eene uitmuntende gelegenheid aangeboden per

HENDRIKA,

kapitein DE GROOT STIFFRY, vertrekkende medio Augustus van hier regtstreeks naar NEDERLAND.

Nadere informatien bij

De Agenten.
(3572) Mc LENNAN & CO.

Spoedige Gelegenheid
naar Nederland

met 't snelzeilend barkschip

Zwaan,

Kapt. K. J. VAN HEMERT, voor eene familie, zijnde de kajuit en drie hutten disponibel.

Informatiën te bekomen bij den gezagvoerder in 't Marine Hôtel en bij

De Agenten,
(3615) B. KOPERSMIT & CO.

Passage naar Amsterdam

wordt aangeboden met het Nederlandsche barkschip

Johannes Christiaan,

kapt. C. VAN HEEMSTEDE OBELT.

Dit schip biedt door deszelfs inrigting eene bijzonder schoone gelegenheid aan zoowel voor familien als enkele personen, vaart een' gepromoveerden Doctor en zal tegen het einde van Augustus de reis aanvaarden via SAMARANG en BATAVIA.

Adres den gezagvoerder in het Marine Hôtel.

De Agenten,
(3651) FRASER EATON & CO.

Oproeping van Crediteuren.

Verificatie van schuldvorderingen ten stale van de firma *Schimmelpenninck & Co., in liquidatie* op 30 September a. s.

Belanghebbenden worden beleefdelijk uitgenoodigd hunne rekeningen zooveel mogelijk vóór medio dier maand te willen indienen.

De Commissie van Likwidatie.
W. CORES DE VRIES.
J. L. VAN GENNEP.
SOERABAYA, MR. T. A. KLINKHAMER.
13 *Augustus* 1863. (3648)

Phoenix Fire Office.

Gevestigd te LONDON sedert 1782

ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **WOONen PAKHUIZEN, MEUBELEN, KOOPMANSGOEDEREN, enz.,** zoomede op **SUIKER-, KOFFIJ- en THÉE-ETABLISSEMENTEN**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van **steen met Pannen** gedekt, gelegen in de steden, zoomede op goederen in dezelve. . . . 1% 's jaar

Op gebouwen van **Steen met Pannen** gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . . . . ¼% 's jaar

Suiker- en Koffij-Etablissementen,

Gebouwen van **Steen met Pannen** gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig . . . . ¾% 's jaar

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1% 's jaar

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . . . 1½% 's jaar

Op Schepen, liggende op Reeden. 1% 's jaar

E. MOORMANN & Co; *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co; te *Samarang.*
P. KERVEL & Co; te *Soerabaija.*
(3161)

Etablissement Groedo.

HOUT STOOMZAAGMOLEN
(1964) ZAATHUIS & CO

Photographisch Atelier

van

OLLAND & ZOON,

alle dagen geopend van 8 tot 12 uur.

GATOTTAN in het huis vroeger bewoond door den WelEd. Heer NOSSE. (3438)

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat bij een

COMMENSALEN-HUIS

heeft geopend in de BOOMSTRAAT, in het huis laatst geoccupeerd door den Heer OLLAND

Tevens bestaat er gelegenheid, om ook buitens huis, eten te erlangen.

[3495] J. A. AMELN.

TE KOOP

Een span zwarte WAGEN PAARDEN, welke ook als RIJ- en BENDY PAARDEN, kunnen gebezigd worden.

Te bevragen bij,

ASTRO KOESOEMO.
(3657) KETABANG.

Voor eene drukkerij wordt

TE KOOP

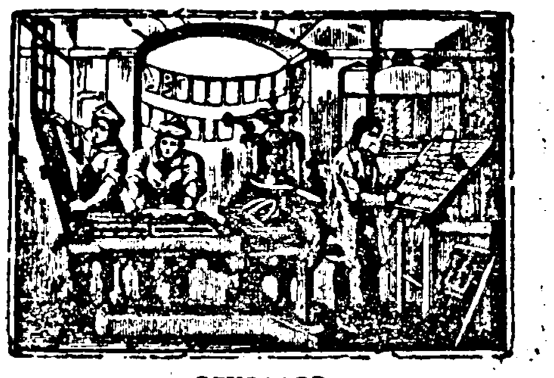

GEVRAAGD

Eene handpers

OF

Self-inkingpress.

Aanbiedingen met prijsopgaven tegen contante betaling en omschrijving van het systeem en van de grootte, gelieve men te adresseren aan de uitgevers van den Oostpost. (3617)

Wegens uitverkoop tegen billijke

prijzen à Contant

te verkrijgen.

WITTE SATIJN, ROSE SATIJN, ZWARTE SATIJN, WITTE TARLATAN, BLAAUWE TARLATAN, ROSE TARLATAN, PAILLE, ZWART MOIREE, WIT MOIRÉE, ZWARTE ZIJDE, WITTE VOERING ZIJDE, ROSE VOERING, GROENE VOERING, ROODE VOERING, BARÈGES, WIT MOUSSELINE-ZWART MOUSSELING, WITTE BLONDEN, ZWARTE BLONDEE, DAMES ZIJDE HOEDEN, DAMES RONDE HOEDEN, BLOEMEN, BRUIDSLUIJERS, WITTE effen en gebl. TULE, ZWARTE effen en gebl. TULE, COIFFURES, HAARNETTEN, CRINOLINES met 40 VEREN, GARNITURES voor JAPONNEN, ZIJDEN LINTEN, FLUWEELEN LINTEN, BATISTEN ZAKDOEKEN, GEBORD. ZAKDOEKEN, GEBORD STROOKEN, ENTREDEUX, DAMES KOUSEN, KINDER KOUSEN, HEEREN SOKKEN, HEEREN WOLLEN ONDERBROEKEN, HEEREN WOLLEN ONDERHEMDEN, DAMES WOLLEN ONDERHEMDEN, WOL, ESTRAMIEN, KRAAGJES, ZIJDE HANDSCHOENEN, GLACE HANDSCHOENEN, SPEELGOED, BORDUURZIJDE, PATRONEN enz. enz.

bij
(3271) M. KOOSE.

Hotel des Pays Bas.

Verders nog voorhanden.

Europesche steenen POTTEN en PANNEN ZEEMLEDER en SPONSEN, VINGERGLAZEN. Groote KOPPEN en SCHOTELS.

PUIKE

Manilla Sigaren No. 2.

1861

CORTADOS.

à Contant ad *ƒ* 63.— per 1000.
(3562) LE ROY & CO

Voortdurend Verkrijgbaar

IN TOKO BOOMSTRAAT,

à Contant,

Holloway Pillen en Zalf.

Doosjes PILLEN à ƒ 1.— 3.— ƒ 5.—
Potjes ZALF à „ 1.— 3.— „ 5.—

J. J. van den MUIJSENBERG.
(1756)

Puike

Malang Sigaren No. 1.

Fabrikaat van

Yo Hong Bo & Co.

ad *ƒ* 16 per mille à contant.

bij
[3605] LE ROY & CO.

HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN.

Huidziekten, uitslag in kinderen, gesprongene ooren, likdoorns en alle verhardingen der huid worden gekoeld, verligt en genezen door deze onvergelijkelijke Zalf. De beet der mosquito, en de prikkeling veroorzaakt door vele insekten in dit eiland en de gehecle verzengde luchtstreek, worden dadelijk verdreven door deze onschatbare zalf. In alle kinderlijke kwalen, van de geringste krabbing af aan, tot aan de ingewortelde schurft op het hoofd, kan de minne zeker zijn een veilig en zeker tegengift te vinden in dit heelend middel. Iedereen die negers bezit behoort immer eene voorraad gereed te hebben, der zelver onmiddelijke aanwending keert het lijden af, en bespaart den eigenaar verlies van tijd en arbeid. De Pillen bevorderen in hoogen graad de uitwerking der Zalf.

RENOEMINGEN, BESLUITEN enz.
JAVASCHE COURANT.

Van den 12sten Augustus no. 64.

BUITENZORG, *den 8sten Augustus* 1863 (No. 22).

Gelet op de besluiten:

1o. enz.

2o. van 23 Julij 1823, no 7, waarbij de residenten op het eiland Java zijn aangeschreven voor de goede bewaring der Javaansche oudheden, welke zich in hunne residentiën mogten bevinden, met de meeste zorg te doen waken en daarvoor de regenten en alle mindere inlandsche hoofden verantwoordelijk te stellen;

3o. enz.

4o van 29 December 1840, no 12, waarbij o. a. is bepaald, dat voortaan de uitvoer van alle oudheden op Java zonder eigenhandige toestemming van den Gouverneur-Generaal is verboden.

5o. van 17 Augustus 1842, no. 11, waarbij:

Art. I. De plaatselijke autoriteiten op nieuw zijn aangeschreven de hand te houden aan de bepaling, voorkomende in het voorschreven besluit van 24 Julij 1828, no. 7 en tevens zijn herinnerd aan de voorschriften, vervat in het besluit van 29 December 1840, no. 13, onder opmerking nogtans, dat bij laatstgenoemd besluit de uitvoer van oudheden van Java niet volstrektelijk verboden is, maar dat daartoe vereischt wordt de toestemming van den Gouverneur-Generaal, welke kan worden aangevraagd en, als aan voor voorwerpen, welke reeds in 1840 in het bezit van particulieren waren, niet zal worden geweigerd, indien geen oogmerk wordt genomen met de voorwaarde om dezelve niet door verkoop of wegschenken in het bezit van anderen te doen overgaan, tenzij dezelve eerst tegen terugbetaling der voor den aankoop en het vervoer gemaakte onkosten aan het gouvernement in Nederland voor deszelfs oudheidkundige verzamelingen zullen zijn aangeboden; en om dezelve in geen geval elders dan naar Nederland te doen overbrengen; zullende door de plaatselijke autoriteiten almede moeten worden zorg gedragen, dat beelden of andere overblijfsels der oudheid, welke in de tuinen en in den omtrek der woningen van inlanders zich bevinden en welke niet zelden uit bijgeloof of moedwil verminkt worden, zoo veel mogelijk tegen vernieling worden beschermd en casu quo gered en verzameld, wordende echter overigens het wegvoeren van Javaansche oudheden van de plaatsen, waar zij zich bevinden, zoo lang de noodige maatregelen kunnen genomen worden om dezelve aldaar tegen vernieling of bederf te behoeden, ten sterkste afgekeurd, daar de beelden, even zeer als de basreliefs, tot de tempels behooren, waarin of waarbij zij geplaatst zijn, en het wegnemen van dezelve gelijk staat aan eene langzame slooping van de oude gebouwen zelve, eene slooping, die des te meer moet worden gekeerd, naar mate die gebouwen nog onbewerkte bijdragen leveren tot de geschiedenis der oud Javaansche beschaving:

Art. 3 is aangeteekend, dat de bepaling, vervat in het besluit van 29 December 1840, no. 11 niet mag worden toegepast op bronzen en munten.

6o. enz.:

Gelezen. enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Aan de hoofden van gewestelijk bestuur op Java en Sumatra te kennen te geven: dat de regering met leedwezen ontwaard heeft, dat, niettegenstaande de voorschriften en aanbevelingen, vervat in de besluiten van

24 Julij 1823, no. 7, 29 December 1840, no. 18 en 17 Augustus 1842, no. 11, aan de bewaring van de gedenkteekenen der oudheid veelal niet die zorg is besteed, op welke de regering zoo grooten prijs stelt;

dat zij ter zake geene nieuwe voorschriften wenscht te geven, maar bij deze een beroep doet op den goeden wil en den wetenschappelijken zin der hoofden van gewestelijk en plaatselijk bestuur en van de ambtenaren bij de kultures, en vertrouwt, dat zij daarin eene voldoende aansporing zullen vinden om het onderhoud dier oudheden te behartigen en tegen schending of berooving te waken, waartoe de bevolking, welke in die oudheden bijna overal voorwerpen van vereering ziet, bij eenig toezigt van de zijde der Europesche ambtenaren en inlandsche hoofden niet ongenegen zal zijn mede te werken;

dat de regering van hare zijde nog onlangs van hare belangstelling in de zaak heeft doen blijken door wijlen den heer Brumund met eene opname der Javasche oudheden te belasten, terwijl daarvan ook nog, zooveel mogelijk, photographische afbeeldingen zullen worden genomen, welke laatste de regering in de gelegenheid zullen stellen eeniger mate te doen nagaan of, in het vervolg aan haren wensch tot bewaring der oudheden zal worden voldaan.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnancie van den Gouverneur-Generaal:

De Algemeene Secretaris,

A. Loudon.

———

Bij Koninklijk besluit van den 23sten April 1863, no. 66 is de met verlof in Nederland aanwezige opziger der eerste klasse bij de burgerlijke openbare werken in Nederlandsch Indië J. C. Staal, op verzoek, eervol uit 's lands dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Bij Koninklijk besluit van den 4den Junij 1863, no. 71 is benoemd tot adspirant-ingenieur van den waterstaat en 's lands burgerlijke openbare werken in Nederlandsch-Indie, de civiele ingenieur H. W. de Roos.

Civiel Departement

BENOEMD:

Tot adsistent-resident van Soemedang en Limbangan (Preanger Regentschappen), tevens vendumeester aldaar, de adsistent-resident van Indramaijoe (Cheribon), K. A. Dekker.

Tot adsistent-resident van Indramaijoe (Cheribon), tevens vendumeester aldaar de ambtenaar op wachtgeld J. F. Schultze, laatst adsistent-resident van Ambal (Bagelen.)

Tot adsistent-resident van Keboemen [Bagelen] de adsistent-resident van Soekapoera (Preanger Regentschappen), J. W. van Rijk.

Tot adsistent-resident van Soekapoera (Preanger Regentschappen), tevens vendumeester aldaar, de adsistent-resident van Keboemen (Bagelen) O. W. Swaving.

Tot president van den raad van justitie te Padang, de omgaande regter in de tweede afdeeling op Java, mr. B. de Groot.

Tot griffier bij den omgaanden regter in de eerste afdeeling, de griffier bij den raad van justitie te Amboina mr. H. B. E C. N. Baermeijer von Barienkhofen.

Tot tweeden substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia, de tweede substituut-griffier bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië, mr. W. A. Engelbrecht.

Tot schout te Makasser (Celebes en onderhoorigheden), de gewezen onderschout te Weltevreden, J. J. Jonker, thans op wachtgeld.

Tot onderschout te Makasser (Celebes en onderhoorigheden), de tweede onderschout aldaar, D van Zelingen.

BIJ HET BINNENLANDSCHE BESTUUR IN DE RESIDENTIE PALEMBANG.

Tot kontroleur der tweede klasse, de kontroleur der derde klasse J. W. Stoll.

Tot kontroleur der derde klasse, de ambtenaar ter beschikking van den resident aldaar A. A. Demelinne.

GESTELD:

Ter beschikking van den resident van Palembang, D. F. van Braam Morris.

Ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust, mr. M. C. Piepers, thans ter algemeene secretarie werkzaam.

Ter beschikking van den adsistent-resident van Benkoelen, M. J. van Erp Taalman Kip, laatstelijk eerste klerk op het bureau van den adsistent-resident van Soemedang en Limbangan (residentie Preanger-Regentschappen), tevens griffier bij den landraad aldaar, thans op wachtgeld.

BIJ DE SUBCOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE SOERABAIJA.

BENOEMD:

Tot leden, dr. P. L. Onnen, practiserend geneesheer en D. A. J. B. de Graaf, havenmeester, beiden ter gemelde plaatse.

NEDERLANDSCH-INDIE

SOERABAYA 17 Augustus 1863.

Opgave van de politie

omtrent personen, wier passen voor aankomst of vertrek zijn geviseerd geworden.

voor Aankomst.

F. S. Sauerbier, A. R. Goudsmith, van Pasoeroean. H. A. van Merle, naar Amboina.

— Blijkens alhier ontvangen telegram is tot assistent resident voor de policie ter dezer stede benoemd, de controleur der eerste klasse Mr. B. J. van Dijk, speciaal belast met de uitoefening der policie te Ambarawa.

— Het veranderlijke weder hetwelk in de laatste dagen heerscht, waarop bijna dagelijks zware regenbuijen zich ontlasten, geeft aan suikerfabriekanten, waarvan sommigen reeds gedurende circa 14 dagen den arbeid hebben moeten staken stof tot ontevredenheid, terwijl dat zelfde weder waarmede bijna alle residentien in den Oosthoek getroffen worden aan de tabaks-fabriekanten redenen geeft om zich te verheugen.

Zoo wij vernemen heeft dat zelfde weder in de adsistent-residentie Grissee door het wegspoelen van nieuw aangelegde zoutpannen, aan vele inlandsche huisgezinnen die daarmede waren belast, grooten kommer en bezorgdheid veroorzaakt.

— De directie van de afdeeling Soerakarta der N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw vervult een aangenamen pligt aan uwe redactie te kunnen mededeelen, dat de te houden Veemarkt alhier, bepaald zal plaats hebben, op Zaturdag den 26 September a. s.

Met het oog op de oogst welke alsdan nagenoeg zal zijn afgeloopen vermeent zij dat dien dag zich, tot het ruimer bezoeken van bedoelden markt, beter eigent.

Tot het houden van boven genoemden markt is men in staat gesteld, ook door de ondersteuning van gouvernementswege zoowel, als van het hoofdbestuur dezer Maatschappij; terwijl de hulp, bij het hoofd dezer Residentie ingeroepen, steeds met de meeste bereidwilligheid wordt verleend.

Door het aanplakken in de nederduitsche en Javaansche talen, van het Programma der markt, op onderscheidene plaatsen in deze en omgelegen Residentien, wordt de verspreiding vooral onder de Inlandsche bevolking bevorderd.

Tot dat doel wordt ook uwe medewerking niet te vergeefsch ingeroepen!

Teekenen des tijds

OPEN BRIEF

Aan de Redactie van de Nieuwsbode.

Vier moordaanslagen, in een betrekkelijk kort tijdsbestek, in slechts twee Residentien, door inlanders jegens Europeanen gepleegd!

Dank zij der Goddelijke voorzienigheid dat tot op dit ogenblik wel menschenbloed is gestort, maar nog geen schuldeloos menschenleven is verloren gegaan.

Mannen des bewinds, zijn die herhaalde moordaanslagen *teekenen des tijds*, of louter toevallige gebeurtenissen?

Gijlieden moogt het laatste beweren, *wij* gelooven dat hier even zoo vele waarschuwende stemmen tot U spreken: Philantropen van den dag, let wat wij U bidden mogen, eer het te laat is, op de *teekenen des tijds!*

Nieuwsbode, 12 *Augs.* 1863.

Van waar toch die pessimistische denkbeelden, waarmede gij in uw artikel, *teekenen des tijds*, in uw nummer van Woensdag 12 Augustus, de philanthropie bestrijdt en aan de Bewindmannen, uwe waarschuwende stem tegen dreigend gevaar laat hooren?

't Is waarlijk als of gij in uwen slaap door een cauchemar gekweld zijt geworden, die u in uwen droom niets dan dolken en klewangs op u gerigt liet zien.

't Is ongetwijfeld een zonderling *teeken des tijds*, als men u, met uwe verlichte denkbeelden, een viertal moord-aanslagen ziet groeperen, om... ja waarom... om noodelooze onrust te zaaijen en daardoor als het ware te speculeren op effect... maar om niets te bewijzen, tegen het beginsel hetwelk gij bestrijden wilt.

Hadden die moordaanslagen één zelfde beginsel tot grondslag, dan zouden wij met u beducht zijn voor de toekomst, maar even zeer blijven afkeuren, de uitbazuinende toon en het onjuist gekozen middel waarop en waarmede gij die vrees uit.

Zoowel als elke oratorische voordragt veel van hare waarde verliest door overtolligen en verkeerd gebarenspel, evenzoo kan ook het best geschreven courantartikel worden overschaduwd door de overgroote zorgen die aan het decoratief zijn ten koste gelegd, 't wordt dan al ligt een stuiversprent in eene prachtige gouden lijst gevat.

Die min juiste zamensmelting van vier zoo heterogene daadzaken, die niets met elkander gemeen hebben, dan het einddoel, (de aanslag), is uw stormram ter bestrijding van de toepassing dier leer.

Zoo min er geestverwantschap bestaat tusschen den minister van kolonien Fransen van de Putte en het kamerlid Groen van Prinsterer, evenmin bestaat er overeenstemming in de aanleidende oorzaken der vier door u geciteerde moordaanslagen.

Al wordt in courantartikelen, in gevallen als waarvan in casu sprake is, dikwijls gewag gemaakt van ijlhoofdigheid, krankzinnigheid of mataglap, dan is dit meestal slechts eene pleister op de wonde, omdat men de ware oorzaak niet kent of uit achting voor het slagtoffer die niet noemen wil.

Waar gij dus met zooveel redeneerkracht te velde trekt om uwe waarschuwende stem te verheffen, tegen de philanthropen van den dag, ten einde zij de oogen openen mogen eer te laat zal zijn, zien wij niets dan alledaagsche verschijnselen, het allerminst verontrustende *teekenen des tijds.*

———

BATAVIA. — Van gouvernementswege is te Soerabaija in het openbaar uitbesteed de overvoer van Boenga naar Sumanep van 772 stuks houtwerken, tegen 34⁹/₁₀% van de tariefswaarde dier houtwerken.

— Per telegraaph via Soerabaija zijn de volgende tijdingen van de Zuider- en Oosterafdeeling van Borneo ontvangen, loopende tot den 3den dezer.

Op dien datum keerde de resident van zijne reis naar Koetei terug.

Verscheidene hoofden uit de Boven Teweh waren te Koetei gekomen om zich te onderwerpen; ook de twee zonen van A. tasari waren hiertoe bereid en zouden te dien einde een brief aan den sulthan.

Het gerucht liep, dat ook Soerapati genegen zou zijn zich over te geven.

De beruchte Annekoda Lampong is in de Boven-Kahajan gesneuveld; in het Martapoerasche heeft kiai Soedokerto, een der meest energieke partijgangers van Prabos Anom, hetzelfde lot ondergaan.

(*J. Ct.*)

— Z. M. Stoomschip Medusa zou 2 Japansche Stoomschepen alsmede een fort aldaar vernield hebben.

— Men schrijft ons van Cheribon:

Onlangs is er een verschrikkelijke moord gepleegd en wel in het Gebongsche onder het distict Losarie.

Twee doortrekkende Inlandsche handelaren welke p. m. ƒ 150, bij zich hadden, bleven in de dessa overnachten en werden toen zij sliepen overvallen en gewurgd.

Een der dessa-bewoners, die onschuldig in de zaak was, en eenig geld had ontvangen, zonder te weten waarvoor, vertelde die handelaren te zoek waren, en geloofde zij zouden zijn vermoord. Nasporingen werden gedaan, de lijken gevonden en de man in de zaak betrokken.

Aan den ijverigen wedono van het district Lossarie is het echter te danken, vier moordenaars zijn opgevat geworden, de twee medepligtigen zijn nog voortvlugtig.

Sum. Adv. bl.

DE HANDEL OP JAVA.

Het terrein van den handel is op Java ontzettend groot, waardoor de operatiën der handelshuizen dan ook dikwijls kolossaal zijn. De onkosten zijn velen, en de verdiensten van den chef moeten groot zijn, omdat hij gewend is op een goeden voet te leven in eene der duurste steden van de wereld; zijn verblijf in de kolonie, bij een zeer werkzaam leven in een tropisch klimaat, kan, bij zeer velen althans, niet al te lang duren, en voor dat aan repatriëren gedacht wordt, moet een genoegzaam kapitaal zijn gevormd, daar in ons vaderland zelden eene plaats voor hem open staat: Velerlei zijn dien ten gevolge de zaken, waarmede de chef eener firma zich bezig houdt. Contracten met het Gouvernement tot vervoer van zout, transporten van producten uit de binnenlanden naar aan zee gelegen plaatsen, of van de eene kustplaats naar de andere, werven tot herstel van praauwen, directiën en commissariaten van assurantie-maatschappijen, agentschappen van stoombooten, al dergelijke zaken neemt het hoofd van een handelshuis bovendien nog waar.

De groote tusschenhandelaar tusschen den producent en den 't zij Europeschen, 't zij Inlandschen consument is in Indië de Chinees. Aan hem worden de ingevoerde artikelen voor millioenen 's jaars verkocht. De Chinezen, met wier eerlijkheid zoo vaak den spot wordt gedreven, genieten een vertrouwen als weinige kapitalisten in Europa. In geen land ter wereld komt de waarde van het crediet zoo te voorschijn als in Indië. Een Chinees zonder iets begonnen, maar die de eerste kleine betalingen op zijn tijd afdoet, verkrijgt allengs voor tienduizenden en honderdduizenden crediet, zonder dat hij eenig kapitaal hoegenaamd bezit; het is niet zeldzaam dat één Chinees in één jaar voor anderhalf millioen guldens in manufacturen omzet en daarmede nog niet één pCt. ten volle verdient, eene handel, die dan ook tegen buitengewone omstandigheden niet bestand is; bij een geldschaarschte worden dan de acceptaties op zes maanden geprolongeerd en bij eenige daling van het artikel, hoe gering ook, is een faillissement onvermijdelijk, en moet er een accoord met de crediteuren worden getroffen. — In zulke tijden zijn al spoedig verscheidene tonnen gouds tot 40 à 60 pCt. teruggebragt. Dan is er meermalen gelegenheid der Chinezen aard voor minder lofwaardig te houden, dan blijken zij wel met te weinig gestrengheid door de wet behandeld te zijn; hunne financiële kwalen zouden ook zeker preventief beter behandeld zijn, zoo de voorschriften omtrent hunne vrijheid in het houden van koopmansboeken, benevens de curatele in geval van faillissement, eene wijziging ondergingen; te eeniger tijd zal daartoe overgegaan moeten worden, evenzeer als tot eene wettelijke regeling van andere onderwerpen; de Chineesche natie in Nederlandsch Indië is de belangstelling van den wetgever in hooge mate waard.

De Europesche huizen genieten voor de haar in commissie gezonden artikelen eene provisie van 2½ pCt. voor del credere, waarvoor zij alle risico voor de koopers op zich nemen, geen wonder dus, dat zij in een tijd dat voorname koopers onder de Chinezen failleren, al zeer spoedig een goed deel van die winst derven. Verschillend zijn de inzigten, die men in dezen handel heeft. De Engelsche importeurs van manufacturen geven een schier onbepaald crediet, en zetten voor millioenen en millioenen in dien handel om; het gevolg is, dat zij te tijden van crisis, bij alle faillieten een belangrijk deficit ontmoeten; maar toch is het er voor te houden, dat hunne inzigten op meer voordeel uitloopen dan die van de meer voorzigtige Hollanders, die veel minder verkoopen en toch evenzeer een deficit lijden. In de nadeelen deelen zij, terwijl zij huiverig zijn om op zoo groote voordeelen als de anderen te speculeren.

Geen merkwaardiger handel is er welligt te vinden dan die der manufacturen in den Oosterschen Archipel. Terwijl voor jaren de manufacturen van daar werden uitgevoerd, zoo dat in de najaarsveilingen van de verschillende kamers der Oost-Indische Compagnie in 1780 werden verkocht 407,957 pd. st. katoenen lijnwaden, is het fabriekaat der inlanders thans voor het vernuftig industrieel Europa de steen der wijzen, terwijl op de uitvinding van de getrouwe nabootsing van den juisten namaak der Javaasche sarongs en batiks door den smaak der inlanders een prijs is gesteld, die den uitvinder groote schatten belooft. — Elf millioen menschen, alleen op Java, dragen elk drie tot vijf stuks kleederen die in niet zeer langen tijd verslijten, en daar de Oosterling gaarne net gekleed is, is het duidelijk, hoe in den lijnwaadhandel de uitbreiding mogelijk is, die hij ondervindt. De inlander, die als landbouwer geld verdient, dat hij van den Europeschen (ook wel Chineschen) ondernemer ontvangt, besteedt dat weêr aan Europesche manufacturen; terwijl dus de ondernemer de Javasche producten aan de Europesche markt te gelde maakt, vloeijen zijne betalingen aan de inlanders weêr door de manufactuurhandelaars naar Europa terug. Zoo wordt dubbel geprofiteerd van den arbeid der bevolking, met dit onderscheid nogtans, dat de manufactuurhandelaar zich geheel regelt naar vraag en aanbod, de landbouw grootendeels door dwang wordt beoefend. Die vraag en aanbod is een wegwijzer tot het leven, innerlijk leven der geheimzinnige bevolking onmisbaar is voor den fabriekant en debitant der kleeding. Het patroon van den sarong, de figuren op de batiks, de kleur de hoofddoeken, alles is onderworpen aan den smaak der consumenten. Maar die smaak wordt voor den koopman dikwijls lastig; zoo hij heden van een zeer gewild patroon een groote hoeveelheid bestelt, is de mode bij de aankomst geheel veranderd, en wordt door de inlanders eene geheel andere figuur gekozen, en de pas ontvangen lading is onverkoopbaar. De patronen voor de lijnwaden, die veelal ontstaan uit de fantastische voorstellingen, die Javaansche vrouwen van hooge geboorte zich vormen, en die zij zigtbaar maken op het werk, waarmede zij bezig zijn, kunnen hoogst zelden door Europeanen zoo worden gevonden, dat zij den Oosterschen zin voor het schoone voldoen; meermalen werden patronen naar Europa ter namaak gezonden, die men daar in kleine bijzonderheden wijzigde, verbeterde, verfraaide zoo als men meende, terwijl juist de afwijking het volmaakt onmogelijk maakt ze in Indie te verkoopen. De mode heerscht onder de bewoners van Indië niet minder dan te Parijs; daarbij komt nog, dat de kleuren, vereischt voor de fantaisiën, die zij moeten verwen, nog niet in Europa gevonden zijn. Het geheel, zoo als het van onder de handen der inlandsche vrouw te voorschijn komt, vertoont zoo veel leven, zoo veel waarlijk schoon, door de verscheidenheid, die nog bij dezelfde figuren wordt waargenomen, daar zij met de levende hand worden gemaakt, dat de stijve, afgemeten zuiver mathematische lijnen der figuren, zoo als die uit de fabriek worden afgeleverd, daarbij eene treurige vertooning maken, die door den smaak der bevolking te eenenmale wordt afgekeurd. Wat niet geheel tegen den smaak, tegen de mode strijdt, wordt gekocht; het Engelsche fabriekaat, dat op verre na niet het naaste komt bij het inlandsche fabriekaat, wordt zelfs zeer veel gekocht, omdat het zoo goedkoop is, maar voor eene echte sarong wordt ƒ 25 gegeven, en voor eene schoone Nederlandsche, die er

het naaste bijkomt, geen derde gedeelte. De Europesche industrie nadert intusschen haar doel; vele voorwerpen, aan Chinezen als fabriekgoed verkocht, kunnen door dezen reeds somtijds voor echt worden gesleten. De vraag blijft altijd nog om het inlandsch fabriekaat, dat onvergelijkelijk schoon is, met alle juistheid na te maken. Door die veranderlijkheid van den smaak, die den Franschen niets toegeeft, wordt de lijnwaadhandel dikwijls gevaarlijk; hij moet vooral met groot kapitaal gedreven worden om voordeelige uitkomsten op te leveren; de nadeelen, die de koopman door veranderde behoeften lijdt, moet hij kunnen verdragen, en op de drie deelen van het groote eiland moet hij zijne ondernemingen rigten; de bevolking van Batavia is eene geheel andere dan van Samarang en Soerabaija; de Sundaeezen, Javanen en Madurezen zijn evenmin aesthetisch gelijk ontwikkeld, als de Engelschen, de Franschen, en de Italianen; de eischen, die zij voor hunnen smaak in kleederen stellen, zijn zeer verschillend, ja zelfs hunne kleederdragt is zeer uiteenloopend. Het ligt buiten onze perken, over deze allerbelangrijkste wetenschap voor den hedendaagschen handel en voor de nijverheid van onzen tijd, hier langer stil te staan, maar wetenswaardig zijn in menigerlei opzigt de bijzonderheden, die deze tak van handel te weten geeft en tevens van zijne beoefenaar vordert.

MEXICO.

Is een van de gunstigst gelegen, rijkste, schoonste en vruchtbaarste landen der aarde, de driehoek, in welken Noord-Amerika naar het Zuiden uitloopt. Mexico grenst ten Noorden aan de Vereenigde Staten, ten Oosten aan dezelfde republiek en aan de golf van Mexico, ten Zuiden aan de staten van centraal of Midden-Amerika en aan den grooten Oceaan, die het land mede ten Westen bespoelt. Ofschoon het een gedeelte van zijn grondgebied aan omliggende staten heeft afgestaan, blijft Mexico nog altijd een land van aanzienlijke grootte en beslaat eene oppervlakte van 40,000 vierk. mijlen. Het voornaamste gebergte is de Cordilleras, die hier en daar in zeer uitgestrekte bergvlakten (plateaux) overgaan en overigens terrassen vormen, welke gelegenheid geven tot het groeijen van planten uit de meest verschillende aardgordels, hetwelk niet weinig toebrengt tot de ongemeene vruchtbaarheid des lands.

De Spanjaarden hebben, na hunne verovering van dit schoone land, den rijkdom der groeikracht van de natuur in dit opzigt zeer verwaarloosd, om zich genoegzaam bij uitsluiting toe te leggen op het bewerken der mijnen, van welke die, welke het zilver opleveren, van ongemeene waarde zijn, rekenende men de gemiddelde jaarlijksche opbrengst op 75 millioen gulden. Ook leveren de bergwerken veel goud en koper; ook tin, lood, kwikzilver, edelgesteenten, zout, aluin, kristal, kalk, vitriool, steenkolen en marmer. De plantenwereld levert, in weêrwil van den nog steeds treurig verwaarloosden akkerbouw, granen, mais, rijst, zuidvruchten, wijn, tabak, katoen, timmer- en verwhout, indigo enz. Van de Cacteën is Mexico oogenschijnlijk het ware vaderland, waarop wel het wapen der tegenwoordige Mexicaansche republiek moge doelen, dat een arend voorstelt, hebbende in zijnen snavel eene slang, op welker staart hij den linkerpoot houdt, rustende de regter op eene uit rotsen opschietende *Cactus opuntia*.

Ofschoon Mexico schier geheel een hoogland (volgens een sinrijk schrijver, de St. Sophiakoepel des aardbols) is, en eene ontelbare menigte terrasvormige tafellanden heeft, die naar de zeekusten afdalen, bezit het nogtans weinig of geen belangrijke rivieren. De vulcanische toestand van den grond veroorzaakt, dat het van de hoogste bergen (de Popoca-Tepetl is 16,800, de Citlat-Tepetl of piek van Orizaba 16,300, Iztaccibuatl 14,730, de Toluca 14,300 voet hoog) afdaalt, spoedig onder de oppervlakte verdwijnt, om eerst laag weder te voorschijn te komen en kustrivieren te vormen, van welke de Rio del Norte, de Colorado, de Gela en de Rio de San Jago de voornaamsten zijn. Weinigen dier rivieren zijn bevaarbaar. Meeren vindt men in de bergstreken velen en prachtigen. Tot de schoonsten behooren het Chapala-, het Mechtitlan-, het Parsa- en het Pazcuaromeer; de boorden van het laatste behooren, naar de getuigenis van bevoegde beoordeelaars, tot de allerprachtigste plekken der aarde. Minerale bronnen vindt men op vele plaatsen; sommige dragen getuigenis van nog altijd voortgaande onderaardsche vulcanische werkingen, waarvan o. a. de nog werkzame vulcaan Lorullo getuigt, die in het jaar 1859 in eenen nacht ontstond en nog steeds voortbrandt. Het klimaat is in Mexico zeer afwisselend; in vele bergstreken is het ruw en koud; hier en daar aan de zeekusten drukkend en ongezond, doch over het geheel heeft het land eene uitstekende luchtgesteldheid.

De bevolking, omtrent 7,752,000 in getal, bestaat uit omtrent 4 millioen Indianen of oorspronkelijke inwoners, verzwakte nakomelingen van het krachtige, beschaafde volk, dat er de Spanjaarden aantroffen, bij hunne door wreede ontvolking gevolgde verovering van dit aloude rijk van Montezuma; Negers, wier getal van hoogstens 700,000 aanhoudend afneemt ten gevolge der opheffing van de slavernij; Creolen of blanken van Spaansche afkomst, wier aantal men op 1 millioen begroot; en eindelijk Mestiezen, Mulatten, Chambo's Chino's, Tercerones, Quarterones en zoo als de afstammelingen der vereenigingen van personen uit eene der drie eerstgenoemde soorten met die uit eene andere meer mogen heeten. Zij zullen de 1½ millioen niet veel te boven gaan. Ver het grootste gedeelte der inwoners belijdt de R. K. godsdienst, die er 2 aartsbisschoppen en 7 bisschopen heeft.

Mexico is, na door de Spanjaarden uit begeerte naar de goud- en zilverschatten des lands onder Cortes veroverd te zijn, een vice-koningrijk geworden, dat ook den naam van Nieuw-Spanje droeg. Doch in het jaar 1807 ontstond er eene gisting, die in afval van Spanje overging en, na jaren onderlinge tweespalt der Mexicanen, eindigde in de oprigting eener republiek, wier staten, even als die van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, ten aanzien van haar inwendig beheer, eene zekere mate van onafhankelijkheid genieten. Burgerlijke oneenigheden, eindelooze woelingen, openbaar wantrouwen, gebrekkige regtsbedeeling, gebrek aan persoonlijke veiligheid, zijn de voornaamste gevolgen van eenen nog altijd onvasten staat van zaken en regering, zoodat dit schoone land, hoe rijk in zich zelf, echter ten prooi is aan algemeene armoede. De staten, uit welke de geheele republiek thans bestaat, zijn de volgenden, waarbij wij de grootte, het aantal inwoners, den naam der hoofdstad en het cijfer van hare inwoners, benevens de namen van nog enkele voorname plaatsen, tabellarisch opgeven.

Staat.	Grootte in vierk. mijlen	Bevolk.	Hoofdst.	Inwoners der Hoofdstad
Chihuahua.	3,500	150,000	Chihuahua.	9,000
Canaloa,	2,040	180,000	Culiacan.	11,000
Cohahuila.	2,500	90.000	Saltillo.	20,000
Colima.	400	30,000	Colima.	16,000
Durango.	2,610	250,000	Ciudad de Victoria.	14,000
Guahaxuato.	419	800,000	Guanaxuato.	86,000
Luis (San) de Potosi	790	310,000	Potosi	55,000
Mechoacan.	1,244	440,000	Morelia.	27,000
Mexico.	1,426	1,500,000	Mexico.	200,000
Nieuw Leon.	930	150,000	Monterey	14,000
Oaxaca.	1,670	800,000	Oaxaca.	42,000
Puebla.	961	780,000	Puebla de los Angelos.	74,000
Queretaro.	612	360,000	Queretaro.	43,000
Sonora.	7,700	200,000	Harmosillo.	10,000
Tamaulipas.	1,200	135,000	Vittoria.	21,000
Vera Cruz.	1,660	400,000	Xcalappa.	17,000
Xalisco.	3.467	700,000	Quedalaxara.	64,000
Zacateacas.	849	350,000	Zecatecas.	27,000

Verolgens vindt men in Mexico nog vele voorname steden en plaatsen, zooals:

San-Jose de Parral, 5000 inwoners; Cinaloa, Mazatlan, Alamos met 10,000 inw.; Montclovez, (oude hoofds). 5000 inw.; Mondova, Castanuela, Mazanillo.

San-Juan del Rio, San-Pedro de Batofiilas, Papasquiaro, Cilao, Celaya, 14,000 inw.; Salamenca, 15,000 inw; Ixapuato, 16,000 inw.; Catorce, Guadalcazar, Huitzitzitla, oude hoofdst., 5200 inw.; Marawatis, Felupan, Fezcuco, 5000 inw.; Real de Monte, Lerma Foluca, 14,000 inw.; Acapullo, Txitlan, Linares, 13,000 inw.; Caderata, Teluantepec, Mitla, Cholula, Tehuacan, Guachinago, El-Doctor, Zimapan, 9000 inw.; Actopan, 12,000 inw.; Pachuca, Arispe, Guyamas, Santacruz, 10,000 inw; Agusgo, Tampico, Salamanca, Vera Cruz, 17,000 inw.; Alvarado, Cordova, San-Juan de Coscoma, Tapec, Tepic, 10.000 inw.; Compostella, Aguas calientas; Lagos, Senbrezete, 14,000 inw.

Bovendien behooren nog tot de vereeniging: Colima, groot 400 vier. mijlen, bevolkt met 30,000 inwoners; Flascalla, groot 80 vierk. mijlen, met 9,000 inwoners, en een gedeelte van Californië, ter grootte van 1800 vierk. mijlen, met 18,000 inwoners, welke echter nog niet tot zelfstandige staten zijn verheven.

De hoofdstad des geheelen lands, die mede Mexico heet, naar den Mexicaanschen krijgsgod Mexitli, en eene der prachtigste steden van Amerika is, werd in het begin der 19de eeuw door de Azteken gesticht en Tenoch itlan genoemd. Zij ligt 7200 voet boven de oppervlakte der zee, aan 2 meeren, in eene hooge vlakte, aan alle zijden door hooge, met sneeuwen bedekte vulkanen omringd. Hare gedaante vormt een groot vierkant; de straten zijn er lijnregt, doch de huizen, wegens de veelvuldige aardbevingen, meest allen laag. Men vindt er eene hoogeschool, eene akademie voor den bergbouw, eenen kruidtuin, en vooral vele, met gouden en zilveren versierselen rijk overladen kerken; het aantal inwoners bedraagt 230,000.

De Golf van Mexico is de naam van dat groote waterbekken, dat in eene groote eironde gedaante uit den Atlantischen oceaan in het vasteland van Amerika inschiet en ten Noorden de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, ten Westen en Zuiden het grondgebied van Mexico bespoelt, terwijl de monding gedeeltelijk door de scheereilanden Florida en Yucatan gesloten wordt. De lengte van het Zuidwesten naar het Noordoosten is 240, de breedte van het Zuidoosten naar het Noordwesten 150 mijlen. De golf heeft weinig eilanden en is niet zeer diep. Zij neemt, behalve eenige kustrivieren, twee groote stroomen in zich op, de Mississippi en de Rio del Norte. Voor de kennis van de zee in het algemeen, is deze golf zeer merkwaardig, wegens het groote aandeel dat zij heeft in den grooten golfstroom van den oceaan.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Naam van het schip.	Gezagvoerder	Grootte van 't schip in Lasten.	van waar gekomen.	wanneer gezeild.	welke plaats aangedaan.	werwaarts bestemd.	Agenten.
Aug. 15	Z. M.	Stooms. Djambie.	Lt. t/z. P. A. van Rees,		Batavia	12 Aug.	Geen	Soerabaija.	
„ —	Ned.	Aesah.	Hadjie Moht. Tahar.	124	Pass.	4 „	„	„	
„ 16	Ned. Ind.	Little Tot.	Katjoang.	12	Probol.	12 „	„	„	

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.	Vlag.	Benam.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Augustus 16	Nederl, Ind.	bait	Aboolhaer.	Sech Mol.m. Bakreso.	Macasser.
„ 17	Z. M.	stoomschip	Bromo.	K. L. t/z. B. M. J. Brut. Riviere.	Koers stellende om de Oost.

In lading en ter reede liggende Schepen te Soerabaya.

VLAG.	BENAM.	NAMEN DER SCHEPEN.	LASTEN.	GEZAGVOERDER.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Zr. Ms.	Wachts.	Juno.	.....	k.t/z. Westerouwen v. Meeteren.	...	...
„	Stooms.	Etna.	.....	L. t/z 1 kl. B. D. van Troijen.	...	...
„	„	Celebes.	.....	Luit. t/z. 1 kl. Jonkh. D. Bowier.	...	...
Gouvernements	Stoomer	Draak.	.....	A. Smit.	...	...
„	„	Kapoeas.	.....	E. J. G. Prive.	...	...
Nederlandsche	Sleper	van Os.	.....	W. Glaser.	...	...
„	Bark	Theodora Mechtelda.	267	C. A. L. van der Wijck.	Nederland.	Fraser Eaton & Co.
„	„	Emergens.	281	J. R. Smit.	...	id.
„	Schip	Stad Enschede.	309	S. W. F. Kretschmer.	...	id.
Ned. Ind.	Stooms.	Palembang.	58	M. H. Munnick.	...	W. Cores de Vries.
„	„	Prins van Oranje.	120	J. van Zandwijk.	...	id.
„	„	Makasser	175	J. C. Bierings.	...	id.
Nederlandsche	Schoen.	Alexander.	223	A. Dekkers.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
„	Bark	Gouv. G. Duijmaer v. Twist.	255	C. E. Hoeksma.	...	id.
„	„	De Zwaan.	261	K. J. van Hemert.	...	id.
„	Brik	Zwaluw.	186	J. J. Reeders.	Nederland.	id.
„	Schip	Scheveningen.	381	J. K. Annokkee.	...	E. Ten Brinck & Co.
„	Bark	Johannes Christiaan.	260	C. van Heemstede Obelt.	...	id.
„	„	Tagal.	394	J. F. A. Göbel.	...	id.
„	Schoen.	Isac Charles.	68¾	W. K. E. A. Pare.	...	B. van Leeuwen & Co.
„	Schip	Noach.	471	P. Wierikx.	...	J. F. van Leeuwen & Co.
„	„	Maria.	41	J. Scharff.	...	...
„	„	Hendrika.	292	N. M. de Groote Stiffrij.	...	Mc Lennan & Co.
„	Bark	Maria Adriana.	379	S. van der Heldz.	...	id.
„	Brik	Antoinetta.	69	W. H. Voll.	...	Arnold & Zonen.
„	Schip	Marie.	290	M. J. Meijer.	...	...
„	„	Johanna Elizabeth.	346	J. Worthington.	...	...
„	„	Cornelis Anthonie.	340	R. J. Reijnders.	...	...

In- en Uitvoer te Soerabaya van den 15den Augustus 1863.

UITVOER.

Naar Samarang en Batavia per het Ned. Ind. stooms. *Ambon*, gezagv. SCHOL.

10 kn. rhijn-wijn, BAHLMAN & Co.
1 bal roodgaren, E. TEN BRINCK & Co.
50 kn. roodwijn, 7 kr. manufacturen, B. VAN LEEUWEN & Co.
1 kist Jav. sigaren, 2 pc. bereid leder, ARABIEREN.

Naar Moluccos per Ned. Ind. stb. *Menado*, gez. COUTERON.

17 kn. diverse, E. TEN BRINCK & Co.
7 kn. manufacturen, ADAM & Co.
120 kn. vensterglas, B. VAN LEEUWEN & Co.
10 pc. suiker, 5 kist cognac, DURAND.
55 kn. Cognac, B. VAN DER ZWAAN & Co.
2 kn. manufakturen, BAHLMAN & Co.
10 ks. thee, 8 pc. suiker, 1 kt. zilvermunt, W. NASH & Co.
100 pc. suiker, 1 ks. manufacturen, B. J. VAN ECK & Co.
18 kn. do FRASER EATON & Co.
1 kist do. MATHIEU & Co.
2 kn. do. J. F. VAN LEEUWEN & Co.
1 kist do. 1 kist wijn, HAIJE & Co.
4 kn. opium, 5 vt. boter, B. KOPERSMIT & Co.
15 kn. diverse dranken, 1 kist koopmanschappen, vleesch, W. CORES DE VRIES.
9 kn. diverse dranken, 11 kn. diverse, 1 kist Eetwaren, 2 bn, garen, 3 vt. Lampen, 700 kn. zeep, GUMPRICH & STRAUSS.
1 kist Cylinders, 15 zk. meel, 42 pc. rijst, 20 pc. suiker, 119 ks. zeep, 8 kn manufacturen, 25 kn. diverse, ARABIEREN.

Naar Maccasser per Ned. Ind. sch. *Abcelhaer* gez. SECH MOHAMAT BIN SALIM LAKRISAN,

1676.67 pc. steenkolen, W. CORES DE VRIES.
1 kist manufacturen, J. F. VAN LEEUWEN & Co,
6 kn. koperwerk, 11 kn. manufacturen, ARABIEREN.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 𝔭 pic. *f* 14½ @ 15.—
KOFFIJ Java 𝔭 pic. *f* 40.—
Id. West-Ind. bereid. 𝔭 pic. *f* 42½.
RIJST (carga) 𝔭 koijang *f* 90 @ *f* 120.—
Id. (witte) „ „ „ 125 „ „ 150.—
KOEHUIDEN 𝔭 pic. *f* 35 @ 45.—
id. BUFFEL 𝔭 pic. *f* 15 @ 18.—
ARAK 𝔭 legger *f* 65.— Nominaal.
LANGE PEPER 𝔭 pic. *f* 10 @ 11.—
ROTTING per pic. *f* 9.50.—
SAPANHOUT, per pic. 3 @ 4.—
WISSELKOERS op Ned. 104 %.—
N. H. M. trekt 103½ %.

Blijkens advertentie in het Passoer. Nieuws Ad. Blad trekt het gouvernement op het Ministerie van Kolonien ad 102½ %.

Voor ieder in dit blad voorkomend artikel hetwelk van geene onderteekening is voorzien stelt de *Redactie* zich verantwoordelijk, zoolang door haar geen ander schrijver wordt opgegeven

GEDRUKT BIJ LE ROY & CO., TE SOERABAYA.